

Arbetsmarknadsnämnden
Yttrande

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L7@regeringskansliet.se

Handläggare:
Walaa Tammela, Weronica Öhrt

Yttrande över remissen Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och vissa anpassningar till miniminivå enligt EU:s migrations- och asylpakt, SOU 2025:31

Uppsala kommun har ombetts att yttra sig över delbetänkandet Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och vissa anpassningar till miniminivå enligt EU:s migrations- och asylpakt (SOU 2025:31). I Uppsala kommun ansvarar arbetsmarknadsnämnden för arbetsmarknadsinsatser, vuxenutbildning, ekonomiskt bistånd och mottagande av nyanlända. Det är utifrån dessa uppdrag som nämnden lämnar sitt yttrande.

I delbetänkandet föreslås bland annat att möjligheten att beviljas permanent uppehållstillstånd tas bort med undantag för vissa grupper. I stället ska tillstånden som beviljas vara tidsbegränsade och därmed omprövas regelbundet. Syftet är att anpassa svensk lag till EU:s rättsliga miniminivå.

Risk att resurser läggs på personer som inte hinner etablera sig

Nämnden ser en risk i att nämndens resurser läggs på insatser för personer som potentiellt endast kommer att vistas i Sverige en begränsad tid. Insatserna som nämnden erbjuder och som målgruppen tar del av finns inom arbetsmarknadsinsatser, ekonomiskt bistånd samt vuxenutbildning som inkluderar sfi, yrkesutbildningar och högskoleförberedande utbildningar.

Andelen förvärvsarbetande ökar i takt med vistelsetiden. Av de flyktingar och deras anhöriga som kom till Sverige 2015 förvärvsarbetar idag cirka 65,3 procent, för dem med mottagningsår 2016 är förvärvsfrekvensen 63,5 procent och för dem med mottagningsår 2017 är andelen 61,1 procent. Det finns dock stora skillnader mellan olika grupper beroende på olika bakgrundsfaktorer såsom till exempel utbildningsbakgrund och ålder. Utrikes födda är också en av de grupper som påverkas

mycket av konjunkturläget.¹ Förslaget i utredningen kan således leda till att personer inte hunnit etablera sig på arbetsmarknaden innan deras status som skyddsbehövande dras in och de återvänder till sina hemländer.

Förvisso är normen redan idag tillfälliga uppehållstillstånd men antalet återkallade tillstånd har trots detta varit ytterst begränsat. Dessutom finns idag möjligheten att efter ett antal förlängningar, under förutsättning att vissa kriterier är uppfyllda, ansöka om permanent uppehållstillstånd. Utredningen föreslår att möjligheten till permanent uppehållstillstånd ska tas bort, med vissa, begränsade undantag. Dessutom ska lägesförändringar i hemländerna påverka bedömningen av förlängning av tillfälliga uppehållstillstånd i mycket större utsträckning än idag vilket förväntas leda till att betydligt fler tillstånd återkallas.²

Risk för lägre incitament hos målgruppen

Nämnden ser även att förslaget kan leda till ett lägre incitament för de individer som berörs att försörja sig själva då de inte vet om de kommer att få stanna i landet. Idag är ett av kraven för att en person ska kunna beviljas permanent uppehållstillstånd att *"utlänningen kan försörja sig"*.³ Om incitamentet i form av permanent uppehållstillstånd försvinner kan det leda till att färre individer i målgruppen kommer ut i egen försörjning vilket även får negativa konsekvenser för integrationen och kompetensförsörjningen. Vidare vill nämnden framhålla risken för en ökad ohälsa, inte minst ur ett barnperspektiv, som ett avskaffande av möjligheten att beviljas ett permanent uppehållstillstånd kan medföra.

Nuvarande arbetssätt påverkas inte

Den föreslagna förändringen bedöms inte påverka arbetsmarknadsförvaltningens nuvarande arbetssätt. Förvaltningen arbetar redan idag med personer som har tillfälliga uppehållstillstånd. Arbetsmarknadsförvaltningen har etablerade rutiner för att kontrollera giltighetstiden för tillfälliga uppehållstillstånd samt säkerställa att inga insatser pågår längre än vad tillståndets giltighet medger.

Sammanfattningsvis avstyrker nämnden förslaget att utmönstra permanenta uppehållstillstånd från utlänningslagen eftersom det riskerar att leda till en försämrad integration och hälsa.

Arbetsmarknadsnämnden

Pavlos Cavelier Bizas
Ordförande

Lotta von Wowern
Nämndsekreterare

¹ Ekonomifakta, statistik hämtad från SCB från 2022: [Flyktinginvandrades förvärvsfrekvens](#)

² Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och vissa anpassningar till mininivån enligt EU:s migrations- och asylopakt (SOU 2025:31), sid. 161

³ Utmönstring av permanent uppehållstillstånd och vissa anpassningar till mininivån enligt EU:s migrations- och asylopakt (SOU 2025:31), sid. 163